

Jak właściwie motywować dziecko do nauki

Motywacja jest niezbędna do tego, by podejmować działanie. Dzieci, tak jak i dorośli, potrzebują motywacji do wysiłku oraz podejmowania wyzwań. Motywacja wewnętrzna stanowi najważniejszy bodziec do nauki. To dzięki niej dziecko podejmuje działania z własnej chęci, poczucia odpowiedzialności, czy ciekawości. Poniżej zamieszczono praktyczne wskazówki, jak wzbudzać u dziecka motywację wewnętrzną do nauki.

- **Ucz przez zabawę**

Rutynowe czynności, jak długie przesiadywanie nad książką, bądź wykonywanie ciągle tych samych zadań może sprawić, że dziecko szybko się znudzi i straci motywację do dalszej pracy. O wiele chętniej będzie się uczyło, gdy nauka będzie interesująca i wciągająca. To rola zarówno szkoły, ale i rodziców, by zadbali o ciekawe rozwiązania edukacyjne. Nauka może zostać sprowadzona do poziomu zabawy. Dla przykładu, nudną naukę ułamków dobrze jest zastąpić prezentacją ułamków na klockach lego. W warunkach domowych można przeprowadzić wiele eksperymentów z dziedziny fizyki, czy biologii. Warto zaproponować dziecku rozrywkę edukacyjną, np. w postaci komputerowych gier logicznych, które są formą zabawy, a jednocześnie mogą ćwiczyć pamięć, koncentrację oraz zwiększać efektywność umysłu na wielu płaszczyznach.

- **Nie zbywaj, nie zniechęcaj, nie wyręczaj**

Ponieważ zwłaszcza małe dzieci zadają wiele pytań, rodzice mogą czuć się zmęczeni odpowiadaniem na nie i w efekcie zbywać dziecko, bądź odwracać uwagę od problemu, który go nurtuje. W ten sposób tłumiona jest zarówno ciekawość dziecka, jak i jego chęci do poznawania świata i zdobywania wiedzy w ogóle. W efekcie może mieć to negatywny wpływ na edukację szkolną. Kolejnym niewłaściwym postępowaniem jest wyręczanie dziecka, np. podczas odrabiania zadań domowych. Lepszym rozwiązaniem będzie, gdy rodzic postara się wytłumaczyć dziecku na czym polega zadanie, bądź zamodeluje sposób jego wykonania, natomiast rozwiązanie zadania właściwego umożliwi dziecku. Wyręczanie dziecka uniemożliwia jego rozwój umysłowy oraz nie daje żadnego skutku edukacyjnego.

- **Chwal i nagradzaj**

Pochwała może mieć formę ustną, np. w postaci miłego słowa wystosowanego dziecku, które będzie odnosiło się do jego włożonego wkładu pracy. Może mieć także formę materialną w postaci drobiazgów, które uprzyjemnią dziecku naukę (np. nowe pomoce dydaktyczne, czy kolorowa lampka na biurko).

- **Rozwijaj pasje**

Rodzic nie powinien wymagać od dziecka jak najlepszych stopni ze wszystkich przedmiotów, ponieważ każde dziecko ma własne upodobania przedmiotowe oraz indywidualne predyspozycje i uzdolnienia. Całkowicie naturalne jest, że dziecko lepiej radzi sobie np. z przedmiotami humanistycznymi, niż ze ścisłymi. Należy wspierać dziecko w rozwijaniu jego

pasji i zainteresowań, np. poprzez kupowanie mu pomocy dydaktycznych związanych z daną dziedziną, umożliwienie uczestnictwa w zajęciach rozwijających indywidualne uzdolnienia, itp. Taka postawa pomoże w rozwijaniu pasji dziecka, czyniąc jego umysł bardziej otwartym.

- **Nie krytykuj**

Należy pamiętać, iż pomimo starań, dziecko może mieć trudności z poradzeniem sobie np. z zadaniem, może doświadczać niepowodzeń mimo wysiłku i szczerych chęci. Krytykowanie, czy piętnowanie efektów pracy dziecka jest dla niego bolesne, zwłaszcza wtedy, gdy krytykiem jest jego autorytet, np. rodzic lub nauczyciel. Krytyka nie motywuje dziecka do dalszej intensywnej pracy, a wręcz przeciwnie, odbiera mu chęci i zapał do wysiłku. Jest szczególnie trudna dla dzieci wrażliwych, gdyż może je mocno zranić. Skutkować może obniżoną samooceną, czy brakiem wiary we własne możliwości. Najwłaściwszą postawą rodzicielską w tej kwestii jest postawa wsparcia. Należy wykazywać zrozumienie dla trudności dziecka i pomóc mu je pokonać, zamiast wypominać mu błędy lub niedociągnięcia.

- **Ukazuj sens i cel nauki**

Warto, by dziecko wiedziało, po co w ogóle musi chodzić do szkoły i uczyć się. Rodzic powinien wyjaśniać dziecku, do czego przydadzą mu się w przyszłości umiejętności zdobyte w szkole. Jeśli dziecko zna korzyści płynące z nauki, o wiele chętnie będzie do niej uczęszczało. Można wytłumaczyć dziecku, iż umiejętność liczenia potrzebna jest np. do tego, by wiedzieć ile pieniędzy trzeba wziąć na zakupy, a umiejętność czytania do tego, by móc samemu czytać ulubione bajki. Ponadto można wytłumaczyć dziecku, że dzięki systematycznej nauce, będzie ono mogło w przyszłości zostać tym, kim chce.

- **Pokazuj autorytety**

Dużą motywacją do pracy dla każdego z nas, w tym dzieci, mogą być dokonania innych osób, które znamy osobiście, czy też ze szklanego ekranu. Osoby takie mogą stanowić dla dzieci wzór do naśladowania. Największym motywatorem do nauki mogą okazać się osoby atrakcyjne z punktu widzenia dziecka. Dzieci o wiele bardziej będą wzorować się np. na ulubionym piłkarzu, który posługuje się językami obcymi oraz zdobył wykształcenie, aniżeli na koleżce z klasy, który otrzymuje najwyższe stopnie. Warto więc brać pod uwagę zainteresowania dziecka i ukazywać mu korzyści płynące z nauki na przykładzie jego idola. Co ważne, sam rodzic również powinien dawać przykład dziecku, ponieważ tylko dzięki temu będzie wiarygodny w oczach swojej pociechy.

- **Ułatwiaj dziecku naukę**

Rolą rodzica oraz nauczycieli jest to, by pokazać dziecku, że nawet trudne zagadnienia można w przystępny sposób przyswoić. Jak? Warto nauczyć dziecko selekcji. Można np. odrabianie zadań domowych rozpocząć od najłatwiejszych rzeczy, ponieważ początkowy sukces w ich wykonaniu podniesie motywację do wykonania zadań trudniejszych. Warto również nauczyć dziecko metod, które ułatwią mu zapamiętywanie najważniejszych informacji, np. poprzez podkreślenie i wyróżnienie w tekście danego fragmentu, zaznaczenie istotnych fragmentów tekstu kolorowymi karteczkami, tworzenie mapy myśli oraz innych obrazowych form

przedstawiania wiedzy (wykresy, grafy, itp.). Ponadto pomocnym może okazać się tutaj umieszczenie nad biurkiem dziecka tablicy korkowej, na które znajdować się będą istotne informacje do zapamiętania, np. tabliczka mnożenia, ważne daty historyczne, itp.

- **Dobrze zorganizuj czas dziecka**

Niezwykle istotne jest, by przestrzegana była pewnego rodzaju dyscyplina w nauce. Uczenie się dziecka powinno być systematyczne, ponieważ nawarstwiające się zaległości z czasem będą obniżać jego motywację do dalszego wysiłku umysłowego. Ważne jest również odpowiednie rozplanowanie nauki w czasie, ustalenie pewnego rodzaju harmonogramu dnia, gdzie nauka będzie stałym jego elementem. Najlepiej, gdy dziecko po szkole dostanie czas na odpoczynek, a zaraz po nim poświęci się nauce. Nauka i odrabianie zadań domowych o późnych porach wieczornych będzie mniej efektywne, z uwagi na zmęczenie całym dniem. Może okazać się ono ponad siły dziecka, a to z kolei wpłynie na obniżenie motywacji do pracy. Warto także rozmawiać z dzieckiem o zagadnieniach przerabianych w szkole, ponieważ dzięki temu będzie ono mogło utrwalić sobie nową wiedzę i lepiej ją zapamiętać.

Opracowanie:

mgr Kornelia Ożóg – psycholog